

Λήψη Επαγγελματικής Απόφασης

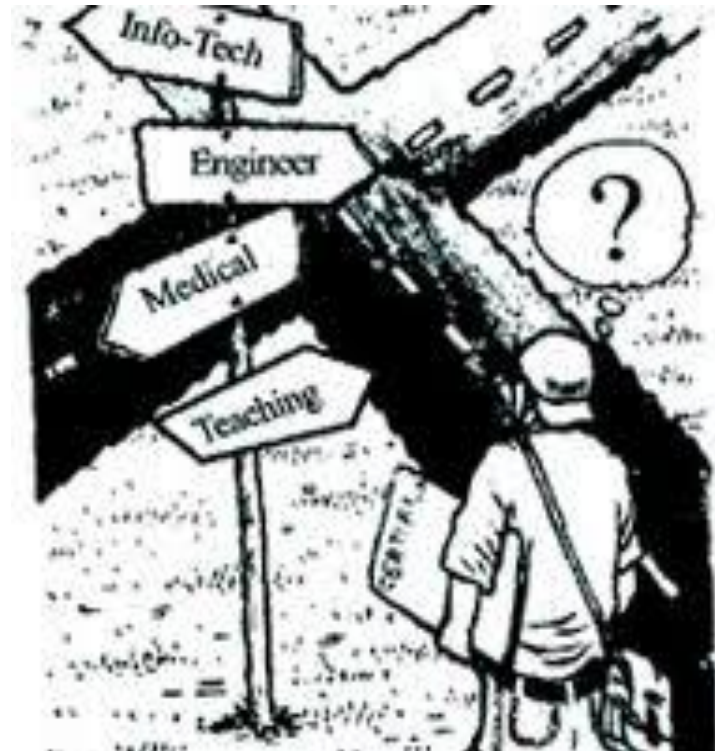
Τρόποι Λήψης Απόφασης (Arroba, 1970)

- 1) «λογικός» τρόπος
- 2) «χωρίς σκέψη» τρόπος
- 3) «διστακτικός» τρόπος
- 4) «συναισθηματικός» τρόπος
- 5) «συμβιβαστικός» τρόπος
- 6) «διαισθητικός» τρόπος

Τρόποι Λήψης Απόφασης (Harren, 1979)

- 1) ορθολογικός τρόπος
- 2) διαισθητικός τρόπος
- 3) εξαρτημένος τρόπος

Επαγγελματικές αποφάσεις...

Επαγγελματικές αποφάσεις...

- Ποσότητα πληροφοριών:
Πολλές εναλλακτικές, πολλοί παράγοντες, ενδοεργασιακή διακύμανση → η πληροφόρηση είναι σχεδόν χωρίς όρια
- Ποιότητα πληροφοριών:
υποκειμενικές, όχι ακριβείς, προκατειλημμένες
- Αβεβαιότητα σχετικά με:
μελλοντικές προτιμήσεις του ατόμου, μελλοντικές επαγγελματικές προοπτικές, απρόβλεπτες αλλαγές και ευκαιρίες, πιθανότητα εφαρμογής της επιλογής
- Μη γνωστικοί παράγοντες:
συναισθηματικοί παράγοντες, ανάγκη για συμβιβασμό, εμπόδια και προκαταλήψεις

Εφαρμογή στην επαγγελματική συμβουλευτική;

- Πολλοί παράγοντες συνεισφέρουν στην πολυπλοκότητα και τις δυσκολίες αναφορικά με την διαδικασία λήψης επαγγελματικών αποφάσεων

Σύμφωνα με τον Gati (2001):

- Η επαγγελματική συμβουλευτική είναι στην ουσία συμβουλευτική για λήψη αποφάσεων και στοχεύει στη διευκόλυνση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

Ενστάσεις:

- Μήπως γίνεται η συμβουλευτική διαδικασία
 - υπερβολικά «λογική»;
 - υπερβολικά «ποσοτική»;
 - υπερβολική για τις ανθρώπινες δυνατότητες επεξεργασίας πληροφοριών;

Όμως: η απλή παρατήρηση του τρόπου λήψης αποφάσεων δείχνει ότι συνήθως υπάρχουν προκαταλήψεις, γνωστικά λάθη, περιορισμένη δυνατότητα επεξεργασίας πληροφοριών και, επομένως, οι επαγγελματικοί σύμβουλοι οφείλουν να ασχοληθούν με τη λήψη απόφασης.

Τι μπορεί να γίνει στην πράξη;

- Προσαρμογή της συμβουλευτικής διαδικασίας, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στα μοναδικά χαρακτηριστικά των επαγγελματικών αποφάσεων (Gati, 2001)
- Να βοηθήσουμε τα άτομα να παίρνουν **καλύτερες επαγγελματικές αποφάσεις** (όχι απαραίτητα λογικές) (Gati, 2001)

Αξιολόγηση αναγκών:

- Στάδιο στη διαδικασία λήψης απόφασης;
- Δυσκολίες στη διαδικασία λήψης απόφασης
- Προφίλ του ατόμου ως προς τη διαδικασία λήψης απόφασης

Στάδια στη διαδικασία λήψης απόφασης

Το μοντέλο **PIC** (Gati & Asher, 2001):

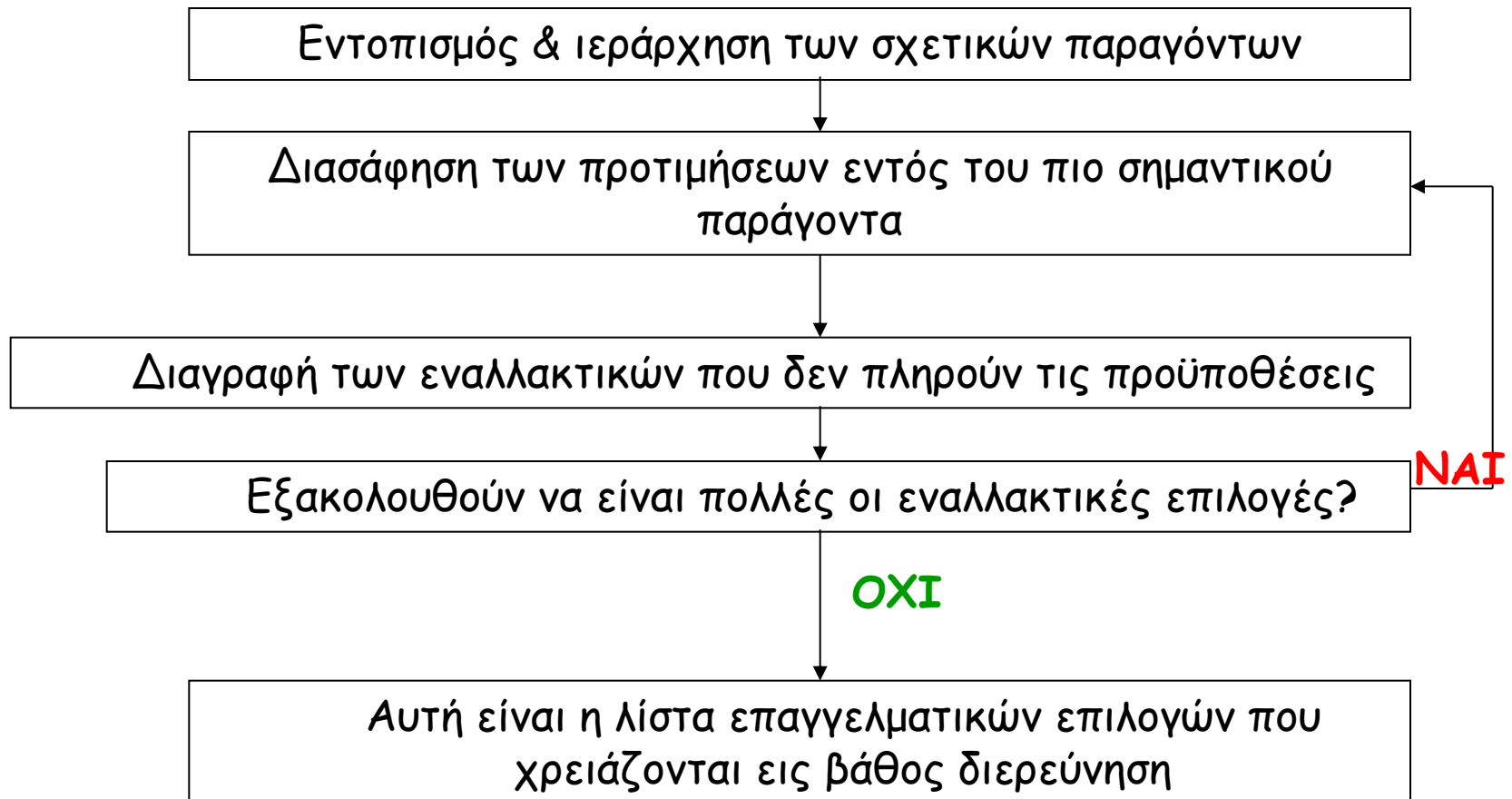
- Προσάρωση (Prescreening)
 - Εις βάθος εξερεύνηση (In-depth exploration)
 - Επιλογή (Choice)

Προσάρωση (Διαφάνεια 1)

- **Στόχος:** Εύρεση ενός αριθμού πιθανών εναλλακτικών επιλογών που χρειάζονται επιπλέον διερεύνηση
- **Μέθοδος:** Σταδιακή μείωση
 - Εντοπισμός και ιεράρχηση των σχετικών παραγόντων
 - Διασάφηση των προτιμήσεων εντός των παραγόντων
 - Διαγραφή των εναλλακτικών που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις
- **Αποτέλεσμα:** Κατάλογος επιβεβαιωμένων εναλλακτικών επιλογών που απαιτούν εις βάθος διερεύνηση

Προσάρωση (Διαφάνεια 2)

Βήματα στη σταδιακή μείωση

Προσάρωση (Διαφάνεια 3)

Πώς μειώνουμε τις εναλλακτικές επιλογές;

Προσάρωση (Διαφάνεια 4)

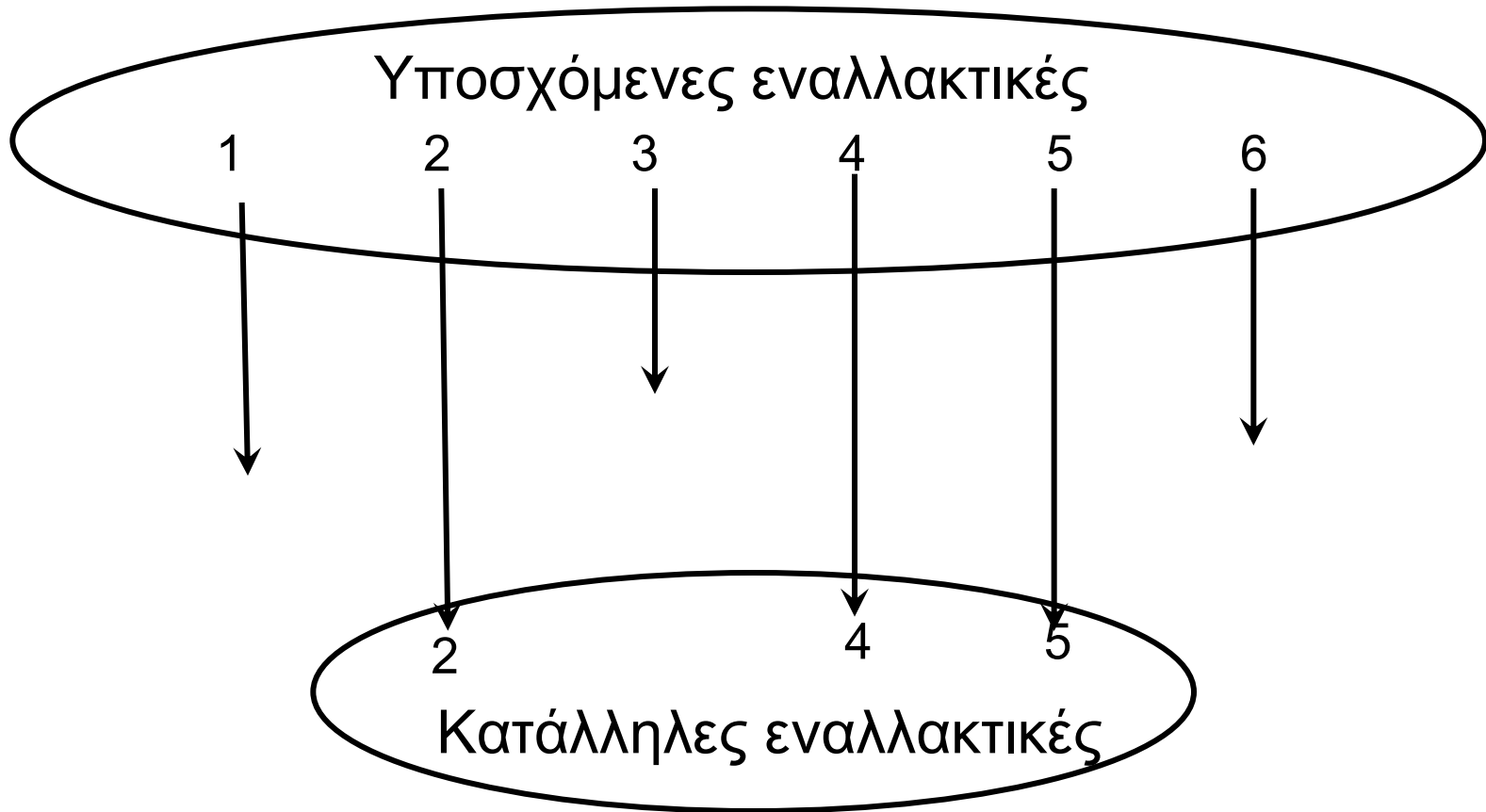
Εν συνεχεία:

- Γιατί όχι;
- Και αν ναι;

Εις βάθος εξερεύνηση (Διαφάνεια 1)

- **Στόχος:** Εύρεση των πραγματικά κατάλληλων εναλλακτικών
- **Μέθοδος:** συλλογή επιπλέον πληροφοριών (για κάθε εναλλακτική επιλογή) (Είναι όντως κατάλληλο το επάγγελμα για μένα; Εγώ είμαι κατάλληλος για το επάγγελμα;)
- **Αποτέλεσμα:** Λίγες κατάλληλες επιλογές (3-4)

Εις βάθος εξερεύνηση (Διαφάνεια 2)

Επιλογή (Διαφάνεια 1)

- **Στόχος:** Επιλογή της πιο κατάλληλης επιλογής και ιεράρχηση των υπολοίπων εναλλακτικών
- **Μέθοδος:**
 - Σύγκριση και αξιολόγηση των εναλλακτικών επιλογών
 - Επικέντρωση στην πιο κατάλληλη
 - **Μπορώ να την επιτύχω;**
 - Αν όχι, μήπως να πάω στην δεύτερη καλύτερη;
 - Αν ναι, είμαι σίγουρος για την επιλογή μου;
 - » Αν όχι, μήπως να ξαναγυρίσουμε στην εις βάθος εξερεύνηση;
 - » Αν ναι: Έφτασες στην επιλογή!
- **Αποτέλεσμα:** Η καλύτερη εναλλακτική επιλογή – ιεράρχηση των καλύτερων εναλλακτικών επιλογών

**Ερωτηματολόγιο Δυσκολιών στη
Λήψη επαγγελματικών αποφάσεων
(Career Decision-Making Difficulties
Questionnaire)**

Gati & Osipow (1996)

Gati & Saka (2001)

Δυσκολίες στη λήψη αποφάσεων

(Gati, Krausz, & Osipow, 1996)

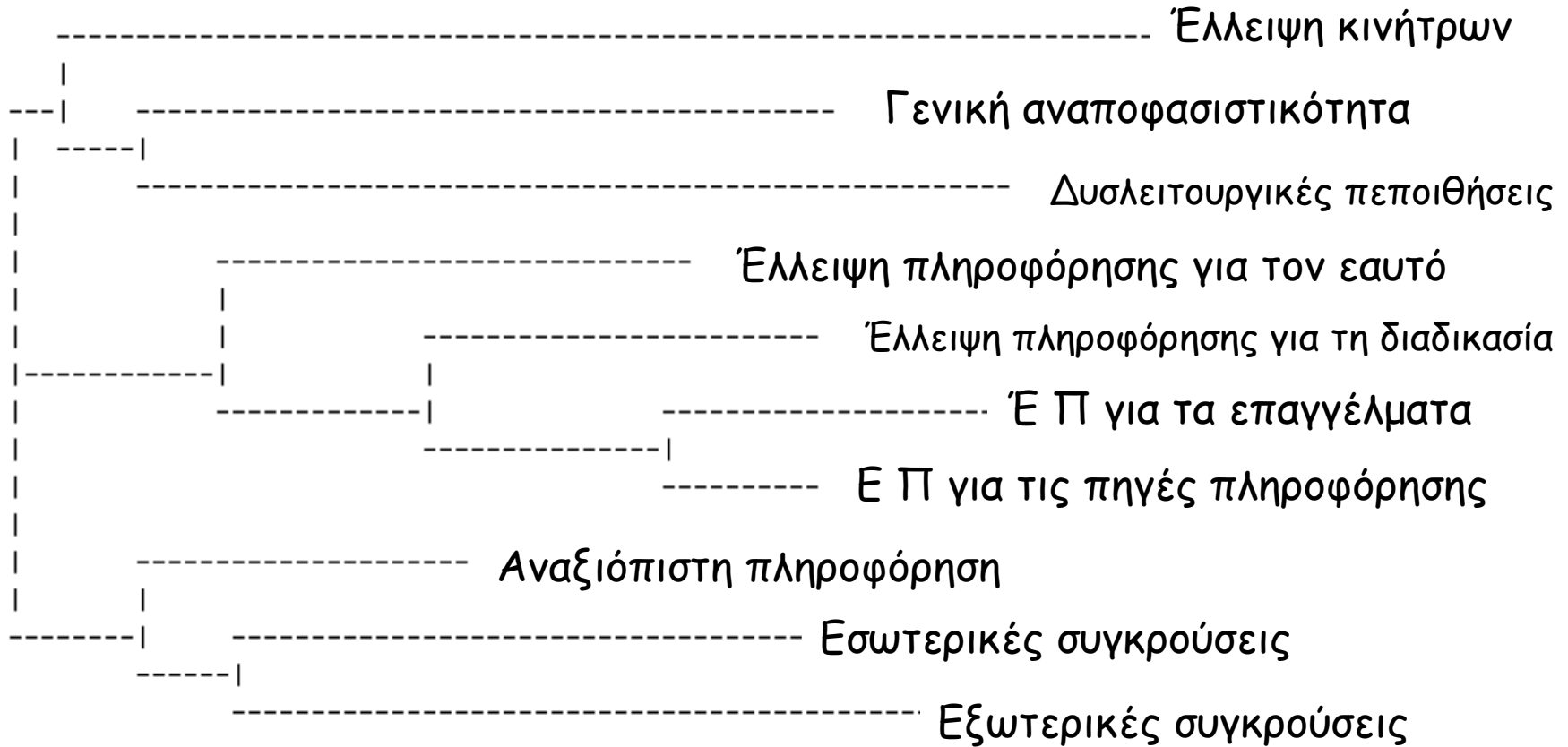

Δυσκολίες στη λήψη επαγγελματικών αποφάσεων

Η ταξινόμια βασίστηκε:

- στο στάδιο της διαδικασίας λήψης απόφασης
- την ομοιότητα μεταξύ των πηγών των δυσκολιών
- τα αποτελέσματα που έχουν οι δυσκολίες στη διαδικασία λήψης απόφασης

Δομή των δυσκολιών:

proportion of variance explained=0.9184

Η αρχική μορφή του ερωτηματολογίου (Gati, Krausz, & Osipow, 1996) περιλάμβανε 44 ερωτήματα

Το 2001 οι Gati και Saka δημιούργησαν νέα μορφή με 34 ερωτήματα (32 ερωτήματα για την κλίμακα CDDQ και 2 για τον έλεγχο εγκυρότητας)

Στόχος: φοιτητές και ενήλικες, αλλά και μαθητές Λυκείου.

Αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας: 0,58 – 0,96

Εννιαβάθμια κλίμακα τύπου Likert

- Ηλεκτρονική μορφή του ερωτηματολογίου στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.cddq.org.

-Χρόνος χορήγησης του ερωτηματολογίου είναι περίπου 7-12 λεπτά

-Τρόπος χορήγησης μπορεί να είναι ομαδικός ή ατομικός

Προσαρμογή στα ελληνικά: Σιδηροπούλου-Δημακάκου & Αργυροπούλου (2004)

Χρησιμότητα

- Αρχική διαγνωστική αξιολόγηση του πελάτη
- Αρχική διάγνωση των δυσκολιών
- Αξιολόγηση των αναγκών μιας ομάδας
- Αξιολόγηση των παρεμβάσεων
- Κατανόηση των ιδιαίτερων αναγκών του πελάτη

***Ερωτηματολόγιο Χαρακτηριστικών
Λήψης Επαγγελματικής Απόφασης
(Career Decision- Making Profile
Questionnaire-CDMP)***

Gati, Tal & Davidovitch (2007)

**Gati, Landman, Davidovitch, Asulin-
Peretz & Gadassi (2009)**

- Αρχική μορφή και ονομασία: Career Decision-Making Styles Questionnaire
- Ο όρος style αντικαταστάθηκε με τον όρο profile που αντανακλά περισσότερο τον πολυσύνθετο χαρακτήρα της διαδικασίας λήψης απόφασης
- 36 ερωτήσεις
- Επτάβαθμη κλίμακα τύπου Likert
- Βαθμολογία για έντεκα (11) «προφίλ» (ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του λήπτη) λήψης απόφασης

1) Συλλογή Πληροφοριών (εκτενής ή περιορισμένη)	2) Επεξεργασία Πληροφοριών (αναλυτική ή ολιστική)
3) Έδρα Ελέγχου (εσωτερική ή εξωτερική)	4) Προσπάθεια που επενδύεται στη διαδικασία (μεγάλη ή μικρή)
5) Αναβλητικότητα (υψηλή ή χαμηλή)	6) Ταχύτητα λήψης της τελικής απόφασης (γρήγορη ή αργή)
7) Ανάγκη συμβουλής από άλλους (συχνή ή σπάνια)	8) Εξάρτηση από άλλους (υψηλή ή χαμηλή)
9) Επιθυμία να ευχαριστήσεις τους άλλους (υψηλή ή χαμηλή)	10) Επιδίωξη για το ιδανικό επάγγελμα (υψηλή ή χαμηλή)
11) Προθυμία για συμβιβασμό	

Προσαρμογή στα ελληνικά

- Μετάφραση/ προσαρμογή στα ελληνικά:
Σιδηροπούλου-Δημακάκου & Αργυροπούλου
(2008)
- Έρευνα σε 289 μαθητές/τριες Γ' Γυμνασίου
- Ικανοποιητικοί δείκτες αξιοπιστίας
- Επτά παράγοντες

Ταχύτητα Λήψης της
τελικής απόφασης

Επιθυμία να ευχαριστήσει
τους άλλους - Εξάρτηση

Αναζήτηση συμβουλής
από άλλους

Εσωτερική Έδρα Ελέγχου

Επιδίωξη για ιδανικό
επάγγελμα

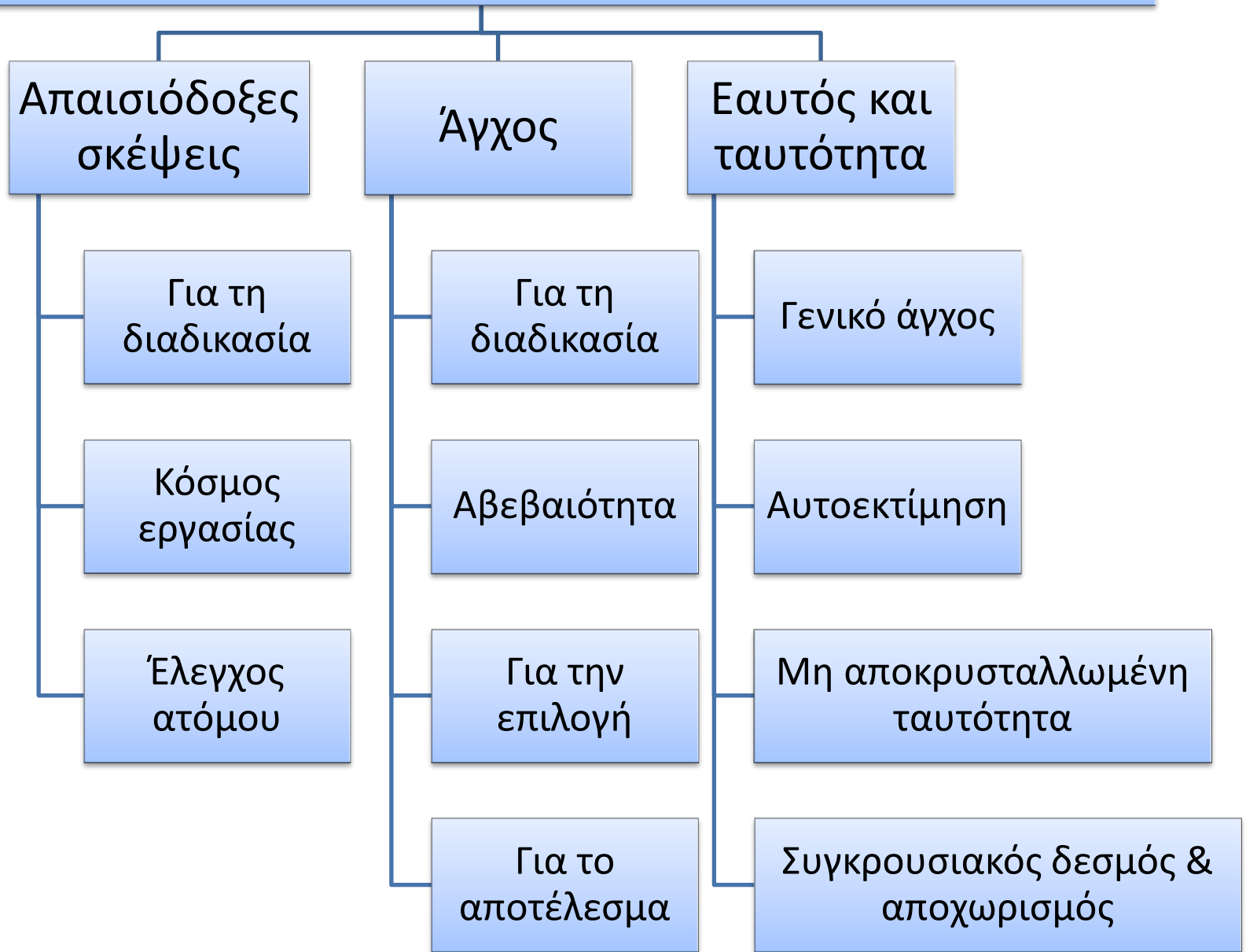
Συλλογή και Επεξεργασία
Πληροφοριών

Προθυμία για συμβιβασμό

Emotional and Personality Career Difficulties (EPCD)

Saka, N., Gati, I. and Kelly, K. R. (2008)

Συναισθηματικά χαρακτηριστικά και πτυχές της προσωπικότητας που σχετίζονται με την επαγγελματική αναποφασιστικότητα

*Οι Απαισιόδοξες Σκέψεις αναφέρονται στην
τάση του ατόμου να επικεντρώνεται στις
αρνητικές πτυχές των καταστάσεων που
συναντά και να περιμένει αρνητικά
αποτελέσματα*

Απαισιόδοξες σκέψεις

- Απαισιόδοξες σκέψεις σχετικά με τη διαδικασία (είμαι ανίκανος να φέρω σε πέρας εκτενώς και καταλλήλως τη διαδικασία λήψης της απόφασης)
- Απαισιόδοξες σκέψεις σχετικά με τον κόσμο της εργασίας (αρνητική αντίληψη για θέματα σταδιοδρομίας, πχ. ελάχιστα επαγγέλματα είναι πραγματικά ενδιαφέροντα)
- Απαισιόδοξες σκέψεις σχετικά με τον έλεγχο του ατόμου (εξωτερική έδρα ελέγχου)

Άγχος

- Άγχος σχετικά με τη διαδικασία (συναισθήματα άγχους και στρες που αναδύονται πριν από τη διαδικασία λήψης απόφασης ή το άγχος που προκαλείται από την τελειομανία σχετικά με τη διαδικασία)
- Άγχος σχετικά με την αβεβαιότητα που εμπλέκεται στην επιλογή (άγχος του να βρίσκεται κάποιος σε μια κατάσταση αναποφασιστικότητας και το άγχος σχετικά με τη χαμηλή ανοχή στην αμφιβολία)
- Άγχος σχετικά με τη διαδικασία της επιλογής (τελειομανία σχετικά με την επιλογή, π.χ. πρέπει να βρω το «τέλειο» επάγγελμα κ.α.)
- Άγχος σχετικά με το αποτέλεσμα (ανησυχία κάποιου για τις συνέπειες της επιλογής που έκανε, όπως για παράδειγμα ο φόβος αποτυχίας ή μη εκπλήρωσης των προσδοκιών του) (

*Η «Αυτοαντίληψη και Ταυτότητα»
περιλαμβάνει δυσκολίες στη διαμόρφωση
σταθερής και ανεξάρτητης προσωπικής και
επαγγελματικής ταυτότητας και θετικής
αυτοαντίληψης*

Αυτοαντίληψη και Ταυτότητα

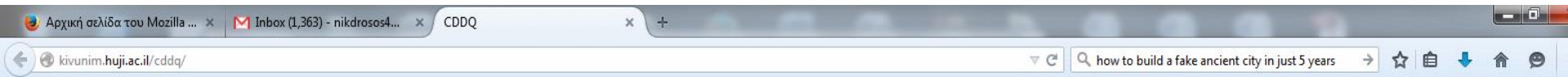
- *Γενικό άγχος* (αναφέρεται στο άγχος ως χαρακτηριστικό της προσωπικότητας)
- *Αυτοεκτίμηση* (αίσθηση χαμηλής αυτοαξίας σε γενικές πτυχές της ζωής αλλά και σε πτυχές σχετιζόμενες με την επαγγελματική σταδιοδρομία)
- *Μη αποκρυσταλλωμένη ταυτότητα* (δυσκολίες στην έκφραση συγκροτημένων πεποιθήσεων, αξιών, προτιμήσεων και στόχων και ασταθής επαγγελματική αυτοαντίληψη που εμποδίζει το άτομο στην έκφραση ξεκάθαρων επαγγελματικών προτιμήσεων, ενδιαφερόντων, φιλοδοξιών και στόχων)
- *Συγκρουσιακός δεσμός και αποχωρισμός* (αναφέρεται σε δυσκολίες με τους σημαντικούς άλλους που μπορεί να προέρχονται από διάφορες πηγές)

Το ερωτηματολόγιο

- Η αρχική μορφή του ερωτηματολογίου περιλάμβανε 105 ερωτήματα
- Μειώθηκαν σε 60
- Στην ένατη εκδοχή του οι κατασκευαστές κατέληξαν σε 53 ερωτήματα.
- 3 ερωτήματα εγκυρότητας
- 9βαθμη κλίμακα τύπου Likert
- Ικανοποιητική αξιοπιστία - εγκυρότητα

- Μετάφραση- προσαρμογή στα ελληνικά:
Σιδηροπούλου-Δημακάκου, Αργυροπούλου &
Δρόσος (2014)
- Σχετική έρευνα είναι σε εξέλιξη

Πνευματικά δικαιώματα και διάθεση: Itamar Gati / cddq.org

The aim of this free, anonymous site (with no advertisements) is to assist you in making better career decisions

 CDDQ The <u>CDDQ</u> 's goal is to locate the focuses of your career decision-making difficulties , and to recommend ways to overcome them	 SCCI New! The <u>SCCI</u> 's goal is to enable you to learn about your strategies of coping with career indecision	 EPCD <u>EPCD</u> will provide you with feedback about the causes of your career decision-making difficulties, and recommend ways of dealing with them.	 CDMP The goal of <u>CDMP</u> is to enable you to learn about your career decision-making profile (style)
 PC <u>PC</u> will provide you feedback about the degree to which your career preferences are crystallized; that is, how well you know what you're looking for in your future career	 PIC <u>PIC</u> will provide you with a systematic, 3-stage process leading to making a better career decision	 MBCD Now also free <u>MBCD</u> actually guides you through the prescreening stage, helps to locate "promising options", and then allows you to get relevant information	 CHOICE <u>Choice</u> will help you compare a few alternatives on your final shortlist so you can choose the best one

For career counselors (information for experts)

“Ακριβώς”, είπε ο Ντάμπλντορ με ένα πλατύ χαμόγελο. “Είναι οι επιλογές μας, Χάρι, που δείχνουν πολύ πιο ξεκάθαρα από τις ικανότητες μας ποιοι είμαστε πραγματικά.”

J. Rowling στο
“Ο Χάρι Πότερ και η Κάμαρα
με τα μυστικά”

Σας ευχαριστούμε